

DET KONGELIGE
HELSE- OG OMSORGSDEPARTEMENT

Statsråden

Ifølge liste

Deres ref

Vår ref

Dato

22/3312-

23. juni 2023

Oppdragsdokument 2023 - tilleggskdokument etter Stortingets behandling av Prop. 118 S (2022-2023)

Det vises til oppdragsdokument 2023 til de regionale helseforetakene av 17. januar 2023. Stortinget har behandlet Prop. 118 S (2022–2023), jf. Innst. 490 S (2022–2023), og departementet sender på denne bakgrunn ut et tilleggskdokument til oppdragsdokument 2023. Det vises også til protokoll fra foretaksmøtet den 13. juni 2023 med nye krav og rammer. I vedlegg 1 er alle endringer i bevilgninger og føringer som følge av Stortingets behandling av Prop. 118 S (2022–2023) omtalt. Det vises også til utbetalingsbrev for juli 2023.

1. Styrke psykisk helsevern og tverrfaglig spesialisert rusbehandling

Oppdrag 2023:

Helse Sør-Øst RHF skal planlegge for etablering av en nasjonal forsterket fellesskapsavdeling for kvinner ved Skien fengsel. Det er etablert en egen nasjonal forsterket fellesskapsavdeling for mannlige innsatte ved Ila fengsel og forvaringsanstalt. Det er behov for å sikre et tilsvarende og likeverdig helsetilbud for de mest sårbare kvinnene i norske fengsel. Skien fengsel er i 2023 gjort om til et fengsel for kvinnelige innsatte og styrkes i 2024 med et forsterket team fra kriminalomsorgen som skal sikre tilstrekkelig oppfølging av kvinnelige innsatte med særskilte utfordringer og alvorlig psykisk uhelse. Målgruppen for tilbudet er kvinnelige innsatte med betydelig nedsatt psykisk helse og en sammensatt og alvorlig problematikk. Det vurderes uavhengig av lokalisering som viktig at planleggingen av en nasjonal forsterket fellesskapsavdeling for kvinner ved Skien fengsel skjer gjennom et tett samarbeid mellom Kriminalomsorgen og spesialisthelsetjenesten, slik det ble gjort ved etableringen av nasjonal forsterket fellesskapsavdeling ved Ila.

2. Styrke forskning, innovasjon og kompetanse og forbedre kvalitet og pasientsikkerhet

Arbeidet med riktig og god bruk av personell og kompetanse skal styrkes med basis i ivaretagelse av forsvarlighetskravet. I denne sammenheng er det viktig at tjenestene organiseres effektivt og bygges nedenfra, med utgangspunkt i fagarbeiderkompetanse. Samtidig må riktig og god oppgavedeling, mellom alle personellgrupper fremmes og ivaretas.

De regionale helseforetakene arbeider for å rekruttere og utdanne flere fagarbeidere som er relevante for helse- og omsorgstjenestene. Det er i arbeidet rom for lokale og regionale tilpasninger slik at ulike behov ivaretas på en hensiktsmessig måte. Dette omfatter også å vurdere mulighetene for samarbeid mellom spesialisthelsetjenesten og de kommunale helse- og omsorgstjenestene i utdanning av fagarbeidere. Disse tiltakene, sammen med nye oppdrag gitt nedenfor, vil være viktige i regjeringens fagarbeiderløft.

Oppdrag 2023:

- Stortinget har i forbindelse med revidert nasjonalbudsjett 2023 bevilget 30 mill. kroner til å etablere et felles program for bedre bruk av personellressursene i hele helse- og omsorgstjenesten med utgangspunkt i erfaringene fra TØRN-prosjektet. Programmet skal bidra til forsøk med nye arbeids- og organisasjonsformer og oppgavedeling på tvers og innenfor tjenesteområder, -nivåer og virksomheter i helse- og omsorgstjenesten. De regionale helseforetakene skal i samarbeid med KS og Helsedirektoratet følge opp en utvidelse av TØRN-prosjektet til å omfatte hele helse- og omsorgstjenesten.
- De regionale helseforetakene skal igangsette regionalt strukturerte arbeider for å fremme riktig oppgavedeling mellom personell og effektiv organisering ved å vurdere og systematisere kompetansebehovet i ulike arbeidsprosesser. Arbeidene skal minimum omfatte:
 - Utvikle, etablere og vedlikeholde dokumentasjonssystemer for ansattes formelle og reelle kompetanse
 - Kartlegge omfang og type oppgaver som er hensiktsmessig for oppgavedeling mellom ulike helsepersonellgrupper, herunder hvilken helsefaglig kompetanse som er nødvendig for å utføre oppgavene eller ev. om oppgaveutførelse kan ivaretas av personell uten helsekompetanse
 - Kartlegge ansvarsforhold som medfølger oppgaveutførelse

De regionale helseforetakene skal også samarbeide om å etablere en egnet arena for deling av erfaringer fra arbeidene.

- Riksrevisjonen anbefalte i sin undersøkelse av kliniske behandlingsstudier i helseforetakene, at Helse- og omsorgsdepartementet og de regionale helseforetakene vurderer om oversikten over behandlingsstudier på helsenorge.no fungerer etter intensjonen, og om det er et tilstrekkelig virkemiddel for at pasienter og helsepersonell får likeverdig informasjon om tilgjengelige studier.¹ Det meldes om utfordringer knyttet til

¹ [Undersøkelse av kliniske behandlingsstudier i helseforetakene \(riksrevisjonen.no\)](https://www.riksrevisjonen.no/undersokelse-av-kliniske-behandlingsstudier-i-helseforetakene)

dagens løsning, med hensyn til kompletthet, tilgjengelighet og funksjonalitet. Oversikten inngår som en sentral nasjonal fellesløsning for behandlingsstudier.

- For å styrke tjenestenes eierskap vil departementet overføre ansvaret for utvikling, finansiering og drift av en nettportal med en tilnærmet sanntidsoversikt over behandlingsstudier fra Helsedirektoratet til de regionale helseforetakene. De regionale helseforetakene gis i oppdrag å:
 - Utarbeide en funksjonsbeskrivelse av dagens og fremtidige behov for en sanntidsoversikt over behandlingsstudier, for hhv. pasienter, helsepersonell og forskere
 - Vurdere om sanntidsoversikten kan legges til NorTrials-partnerskapet og/eller i samarbeid med infrastrukturen NorCrim, for en tettere kobling til helsenæringens informasjonsbehov. Det skal vurderes om oversikten kan inkludere studier som gjennomføres av helsenæringen, og om det kan være fordeler ved å koble arbeidet til kompetanse og relevante arbeider i nettverket NorCrim
 - Legge til rette for, i samarbeid med Norsk helsenett og Helsedirektoratet, koblinger til helsenorge.no med informasjon som er tilpasset pasienter, pårørende og helsepersonell.

Det bør ses hen til tilsvarende løsninger i Sverige og Danmark. Arbeidet skal finansieres over øremerket tilskudd til forskning, kap. 732, post 78.

- Det vises til UKOMs rapport om pasientsikkerhet for barn og unge med kjønnsinkongruens, der de anbefaler at pubertetsutsettende behandling (pubertetsblokkere) og hormonell og kirurgisk kjønnsbekreftende behandling for barn og unge defineres som utprøvende behandling. Videre anbefaler UKOM at det bør vurderes opprettet et nasjonalt medisinsk kvalitetsregister for behandling av barn og unge med kjønnsinkongruens og kjønnsdysfori. De regionale helseforetakene bes vurdere hvordan UKOMs anbefalinger kan følges opp gjennom de etablerte systemene for kunnskaps-generering og håndtering av utprøvende behandling, herunder nasjonale medisinske kvalitetsregistre og nasjonale kliniske behandlingsstudier.

3. Rask tilgang til helsetjenester og sammenhengende pasientforløp

Oppdrag 2023:

- Nasjonal faglig retningslinje om demens, anbefaler at utvidet utredning ved mistanke om demens foreslås gjennomført i spesialisthelsetjenesten når basal utredning ikke har vært tilstrekkelig for å stille diagnose. Utredning og diagnostisering av demens skjer i mange tilfelle for sent i sykdomsforløpet eller gjennomføres ikke i det hele tatt. Det er et mål i Demensplan 2025 å styrke arbeidet med riktig diagnose til rett tid. I denne sammenhengen er det behov for å vurdere organiseringen av utredning av demens i spesialisthelsetjenesten og styrke samarbeidet med kommunene. Det er videre behov for en mer enhetlig organisering av utredning av demens, slik at pasientene ikke opplever uberettiget variasjon i utredning i spesialisthelsetjenesten. De regionale helseforetakene skal, under ledelse av Helse Sør-Øst RHF, utrede en

hensiktsmessig organisering av utredning av kognitiv svikt og demens i spesialisthelsetjenesten, der det også beskrives modeller/mekanismer for samarbeid med fastleger og eventuelt andre deler av kommunenes helse- og omsorgstjeneste, som hukommelses-team. Frist for oppdraget er 1. september 2024.

- Regjeringen skal legge fram en stortingsmelding om det prehospitalt området. Helse- og omsorgsdepartementet ber om innspill til meldingen innen utgangen av 20. desember. Innspill bør peke på hovedutfordringene i den akuttmedisinske kjeden og hvordan et godt tjenestetilbud med kort responstid kan opprettholdes. Det bes i tillegg om at innspill belyser følgende:
 - Hvordan helse- og omsorgstjenesten kan få til bedre samhandling mellom sykehus og kommune om akuttmedisinsk beredskap og ressursutnyttelse, herunder muligheter for bedre/ mer samarbeid mellom legevakt, KAD/ØHD, ambulansetjenesten og akuttmottakene
 - Gode parametere for aktivitet og drift i akuttmottak som kan breddes ut nasjonalt (jf. Nasjonal faglige retningslinje for somatiske akuttmottak)
 - En vurdering av hvordan høy grad av beredskapstid i ambulansetjenesten kan brukes mest mulig effektivt ved å legge til rette for at ambulansespersonellet kan gjøre oppgaver for den kommunale helse- og omsorgstjenesten.

Med hilsen

Ingvild Kjerkol

1 vedlegg

Kopi
Riksrevisjonen

Adresseliste

Helse Midt-Norge RHF	Postboks 464	7501	STJØRDAL
Helse Nord RHF	Postboks 1445	8038	BODØ
Helse Sør-Øst RHF	Postboks 404	2303	HAMAR
Helse Vest RHF	Postboks 303 Forus	4066	STAVANGER

Vedlegg 1 – tildeling av midler

Kap. 701, post 71 Medisinske kvalitetsregistre

Bevilgningen økes med 0,9 mill. kroner som følge av den ekstraordinære lønns- og prisjusteringen av budsjettet. Midlene tildeles Helse Nord RHF.

Kap. 702, post 71 Tilskudd beredskapslagring smittevernutstyr

Bevilgningen økes med 3,3 mill. kroner som følge av den ekstraordinære lønns- og prisjusteringen av budsjettet. Midlene tildeles Helse Sør-Øst RHF.

Kap. 732, post 70 Særskilte tilskudd

Medevac-pasienter

Det vises til protokoll fra foretaksmøtet den 18. mars 2022 og 17. januar 2023 om medevac-pasienter fra Ukraina. Foreløpige anslag legger til grunn mottak av om lag 325 pasienter i 2023 og bevilgningen er økt med 200 mill. kroner som følge av dette. Midlene fordeles med 130 mill. kroner til Helse Sør-Øst RHF, 20 mill. kroner til Helse Vest RHF, 45 mill. kroner til Helse Midt-Norge RHF og 5. mill. kroner til Helse Nord RHF. Dette er i tråd med innmeldte anslag og er avregnet mot bevilgede midler og faktiske kostnader i 2022. Utgiftene må også fremover følges særskilt og vil bli avregnet.

Midlertidig økt arbeidsgiveravgift

Det vises til protokoll fra foretaksmøtet 17. januar 2023 om innføring av en ekstra arbeidsgiveravgift på 5 pst. for lønnsinntekter over 750 000 kroner fra og med inntektsåret 2023. Det ble lagt til grunn at arbeidsgivere i offentlig sektor skal kompenseres. For de regionale helseforetakene utgjør kompensasjonen 653,4 mill. kroner. Kompensasjonen inkluderer de 12 ideelle sykehusene som har langsiktige driftsavtaler med de regionale helseforetakene. Fordelingen mellom de regionale helseforetakene framgår av tabellen nederst i dokumentet.

Tiltak ved sykehuset i Kristiansund

Det gis et tilskudd på 15 mill. kroner til tiltak ved sykehuset i Kristiansund, Helse Møre og Romsdal HF, primært knyttet til den ortopediske virksomheten. Tiltakene skal være av engangskaraktér, primært innkjøp av utstyr og bygningsmessige tilpasninger. Tiltakene må ses i sammenheng med tidligere oppdrag som er gitt til Helse Midt-Norge RHF om å vurdere utviklingen av tjenestetilbudet ved sykehuset i Kristiansund, jf. protokoll fra foretaksmøtet 21. oktober 2022.

Intensivberedskap Kirkenes sykehus

Det vises til regjeringens aktivitets- og utviklingspakke for Sør-Varanger og Øst-Finnmark. Et av tiltakene her er å opprettholde intensivberedskapen ved Kirkenes sykehus, Finnmarksykehuset HF. Det gis et tilskudd på 15 mill. kroner til Helse Nord RHF.

Ekstraordinær lønns- og prisjustering

Bevilgningen økes med 21,4 mill. kroner som følge av den ekstraordinære lønns- og prisjusteringen av budsjettet. Fordelingen på de enkelte tilskudd er vist i tabellen sist i dokumentet.

Kap. 732, post 71 Resultatbasert finansiering

Bevilgningen økes med 8,3 mill. kroner som følge av den ekstraordinære lønns- og prisjusteringen av budsjettet. Videre justeres fordelingen mellom de regionale helseforetakene som følge av oppdatering av datagrunnlaget for 2022. Bevilgningen fordeles slik:

- Helse Sør-Øst RHF: 4,9 mill. kroner
- Helse Vest RHF: 2,1 mill. kroner
- Helse Midt-Norge RHF: -1,4 mill. kroner
- Helse Nord RHF: 2,6 mill. kroner

Kap. 732, postene 72-75 Basisbevilgningene til de regionale helseforetakene

Varslet bevilgningsøkning til de regionale helseforetakene

Bevilgningen økes med 2 500 mill. kroner. Bevilgningsøkningen ble varslet i februar 2023 og tilsvarer tilleggsbevilgningen i nysalderingen for 2022. Den skal sette de regionale helseforetakene bedre i stand til å følge opp styringsdokumentene for 2023, der prioriterte tiltak er psykisk helsevern og rask tilgang til helsetjenester. Det er også viktig at helseforetakene kan gjennomføre nødvendige investeringer i kompetanse, bygg, IKT og medisinsk utstyr. Bevilgningen fordeles slik:

- Helse Sør-Øst RHF: 1 354 mill. kroner
- Helse Vest RHF: 479 mill. kroner
- Helse Midt-Norge RHF: 357 mill. kroner
- Helse Nord RHF: 310 mill. kroner

Reduserte pensjonskostnader

Det vises til protokoll fra foretaksmøtet 13. juni 2023 om endring av driftskredittrammen for 2023 og der pensjonskostnadene for 2023 anslås til 1300 mill. kroner lavere enn tidligere forutsatt. Bevilgningen reduseres med følgende fordeling:

- Helse Sør-Øst RHF: - 704,4 mill. kroner
- Helse Vest RHF: - 248,9 mill. kroner
- Helse Midt-Norge RHF: - 185,6 mill. kroner
- Helse Nord RHF: - 161,1 mill. kroner

Ekstraordinær lønns- og prisjustering

Bevilgningen økes med 1 427,3 mill. kroner som følge av den ekstraordinære lønns- og prisjusteringen av budsjettet. Bevilgningen fordeles slik

- Helse Sør-Øst RHF: 774,0 mill. kroner
- Helse Vest RHF: 273,6 mill. kroner
- Helse Midt-Norge RHF: 203,7 mill. kroner
- Helse Nord RHF: 176,0 mill. kroner

Kap. 732, post 76 Innsatsstyrt finansiering

Bevilgningen økes med 496,1 mill. kroner som følge av den ekstraordinære lønns- og prisjusteringen av budsjettet. Bevilgningen fordeles slik:

- Helse Sør-Øst RHF: 275,1 mill. kroner
- Helse Vest RHF: 100,9 mill. kroner
- Helse Midt-Norge RHF: 71,1 mill. kroner
- Helse Nord RHF: 48,9 mill. kroner

Kap. 732, post 77 Laboratorie- og radiologiske undersøkelser

Prognosen for 2023, basert på aktivitetstall per februar, tilsier at utbetalingene vil bli 96 mill. kroner høyere enn saldert budsjett 2023. Dette skyldes særlig at refusjonene til laboratorieanalyser av koronaviruset er høyere enn forutsatt. Bevilgningen er økt med 96 mill. kroner. Det innføres egenandelsfritak for LAR-behandling ved sykehusene med virkning fra 1. juli 2023, og bevilgningen øker med 21 mill. kroner. Helsedirektoratet/Helfo utbetaler refusjoner til de regionale helseforetakene.

Kap. 732, post 78 Forskning og nasjonale kompetansetjenester

Bevilgningen økes med 29,6 mill. kroner som følge av den ekstraordinære lønns- og prisjusteringen av budsjettet. Bevilgningen fordeles slik:

- Helse Sør-Øst RHF: 19,4 mill. kroner
- Helse Vest RHF: 3,7 mill. kroner
- Helse Midt-Norge RHF: 3,0 mill. kroner
- Helse Nord RHF: 3,4 mill. kroner

Kap. 732, post 80 Tilskudd til refusjon av merverdiavgift for helseforetak

Bevilgningen økes med 162,6 mill. kroner som følge av den ekstraordinære lønns- og prisjusteringen av budsjettet. Tilskuddet utbetales etter kompensasjonskrav til de regionale helseforetakene.

Kap. 732, post 81 Protonsenter

Bevilgningen økes med 4,8 mill. kroner som følge av den ekstraordinære lønns- og prisjusteringen av budsjettet. Det vises til protokoll fra foretaksmøtet 13. juni 2023 der det går fram at 3,16 mill. kroner tildeles Helse Sør-Øst RHF og 1,66 mill. kroner tildeles Helse Vest RHF.

Kap. 732, post 82 Investeringslån

Det vises til protokoll fra foretaksmøtet 13. juni 2023 om endring i prinsippet for prisjustering av lånerammene til de regionale helseforetakene.

Kap. 733, post 70 Behandlingsreiser til utlandet

Bevilgningen økes med 2,4 mill. kroner som følge av den ekstraordinære lønns- og prisjusteringen av budsjettet. Bevilgningen fordeles til Helse Sør-Øst RHF.

Kap. 770, post 21 Spesielle driftsutgifter

Bevilgningen økes med 0,9 mill. kroner som følge av den ekstraordinære lønns- og prisjusteringen av budsjettet. Bevilgningen fordeles slik:

- Helse Sør-Øst RHF: 0,3 mill. kroner
- Helse Vest RHF: 0,2 mill. kroner
- Helse Midt-Norge RHF: 0,2 mill. kroner
- Helse Nord RHF: 0,2 mill. kroner

Kap. 732, post 70 Særskilte tilskudd: fordeling per tiltak etter revidert nasjonalbudsjett

Tiltak	Helse Sør-Øst	Helse Vest	Helse Midt-Norge	Helse Nord	Ufordelt	Sum
Tilskudd til turnustjeneste	17 697	8 054	7 874	6 717		40 343
Samhandling - sykestuer i Finnmark				11 150		11 150
Kreftregisteret	130 660					130 660
Screening kolorektal kreft	205 818					205 818
NST				43 182		43 182
Raskere tilbake	2 230					2 230
Persontilpasset medisin	63 151					63 151
Rettsmed inst	195 838					195 838
Medisinsk undersøkelse ved barnehusene	20 070	7 096	5 271	4 764		37 201
Bedre psykisk helsehjelp i barnevernet	7 349			7 349		14 698
Landsdekkende modell for rettspsyk.	2 027	1 216	7 704	608		11 556
Drift av Nye metoder	6 994					6 994
Helseplattformen - tilskudd til kommunene			68 320			68 320
Omorganisering kvinnehelseforskning	15 712					15 712
Bjergvin fengsel	0	5 474				5 474
Heroinassistert behandling	38 519	19 259				57 778
LIS1-stillinger i Helse Nord				56 359		56 359
LIS1-stillinger (100 nye)	89 769	43 222	33 248			166 239
Bredtvet fengsel	3 751					3 751
Helikopter NN				64 468		64 468

Gentesting kreftbehandling (sekv. utstyr og presisjonsdiagnostikk)	42 979					42 979
Endringer i biotek.loven	16 218	6 589	9 630	4 460		36 897
LIS1-stillinger (31 nye)	23 641	7 880	7 880	9 456		48 858
Tverrfaglig helsekartlegging	8 211	2 053	3 421	2 838		16 523
Livmorhalscreening - utbet til Hdir OBS					19 200	19 200
Fellesoperert redningshelikopterbase Tromsø og Svalbard				10 339		10 339
Tiltak Møre og Romsdal HF			26 355			26 355
Tilpasninger til radiologmangel i Mammografiprogrammet - Kreftreg	10 137					10 137
Innomed			13 076			13 076
Landingsplasser nye redningshelikoptre			64 468	72 983		137 451
Substitusjonsbehandling		14 191				14 191
Sum						1 576 926
Barnepalliative team - Stortingets behandling	16 523	5 778	4 359	3 751		30 410
Sum	917 293	120 812	251 606	298 425	19 200	1 607 336
RNB Medevac	130 000	20 000	45 000	5 000		200 000
RNB Tiltak ved sykehuset i Kristiansund, Møre og Romsdal HF			15 000			15 000
RNB kompensasjon 5 pst diff arbeidsgiveravg over 750 000 kr	375 190	122 190	89 190	66 800		653 370
RNB Intensivberedskap Kirkenes, Finnmarksykehuset HF - Stortingsbehandling				15 000		
Ny sum RNB 2023	1 422 483	263 002	400 796	370 225 + 15 000	19 200	2 475 706 + 15 000